

Sygn. akt III A Ua 1781/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji A. R.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 18 października 2011 r. sygn. akt VII U 779/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 października 2011 roku oddalił odwołanie A. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 21 kwietnia 2011 roku.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

Decyzją z dnia 29 grudnia 1998 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 listopada 1998 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z 9 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1987 roku do grudnia 1995 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 83,70%. Do ustalenia wysokości renty przyjęto 32 lata i 1 miesiąc okresów składkowych. Kolejnymi decyzjami waloryzowano świadczenie rentowe. Świadczenie rentowe wypłacane było wnioskodawczyni do dnia 16 stycznia 2002 roku.

W dniu 4 kwietnia 2002 roku A. R. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 23 kwietnia 2002 roku organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia 2 maja 2002 roku. Prawo do świadczenia zostało ustalone na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 84,78%. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 35 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych.

W dniu 12 kwietnia 2007 roku do organu rentowego wpłynął wniosek A. R. o przeliczenie stażu pracy i podstawy wymiaru emerytury. Decyzją z dnia 16 kwietnia 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył emeryturę od dnia 1 kwietnia 2007 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 85,25%. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 35 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 4 miesiące okresów nieskładkowych. Kolejnymi decyzjami przeliczano świadczenie emerytalne w związku ze składaniem wniosków o zmianę stażu pracy.

W dniu 28 marca 2011 roku A. R. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 21 kwietnia 2011 roku organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia 1 marca 2011 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru emerytury stanowiącej podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 85,25%. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 37 lat i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 4 miesiące okresów nieskładkowych. Bezsprene od 26 czerwca 2008 roku do chwili obecnej wnioskodawczyni zatrudniona jest w Spółdzielni Usługowej (...) w L..

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawczyni nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie bezspornym było, że wnioskodawczyni była uprawniona do wcześniejszej emerytury od dnia 2 maja 2002 roku, a w okresie od 26 czerwca 2008 roku do chwili obecnej zatrudniona jest w Spółdzielni Usługowej (...) w L., a zatem osiągnęła ona ponad 30-miesięczny staż pracy, o którym mowa w art. 53 ust. 4. Sąd Okręgowy zauważył, iż w kontekście tak poczynionych ustaleń za chybione należało jednak przyjąć stanowisko A. R., jako że powoływana przez nią uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2008 roku straciła aktualność w zakresie, w którym wyrażono w niej pogląd, albowiem w dniu 10 września 2010 roku Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów podjął uchwałę (sygn. akt I UZP 6/09), w której przesądził, iż kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydziści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury. Sąd Okręgowy wskazał, iż idąc w ślad dalszych rozważań Sądu Najwyższego należy przyjąć, iż ustawa o emeryturach i rentach z FUS w sposób szczegółowy określa podstawę wymiaru poprzedniej emerytury oraz kwotę bazową przyjmowaną do jej ustalenia. Dla pierwszego świadczenia podstawa wymiaru ustalana jest w oparciu o przepis art. 15 w zw. z art. 19 cyt. ustawy, natomiast dla kolejnej, na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podstawę wymiaru emerytury dla ubezpieczonego uprawnionego do wcześniejszej emerytury stanowi podstawa wymiaru poprzedniego świadczenia w wysokości uwzględniającej rewaloryzację i wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu emerytury. Brak jest podstaw prawnych pozwalających przyjąć nową kwotę bazową do obliczenia podstawy wymiaru kolejnego świadczenia emerytalnego. Przyznanie prawa emerytalnego po raz pierwszy łączy się z zastosowaniem określonej kwoty bazowej do ustalenia podstawy jej wymiaru i w dalszym ciągu emerytura jest powiązana z tą podstawą emerytury. Nie zmienia tejże podstawy art. 53, na podstawie którego oblicza się później ustalaną emeryturę. Z kolei ust. 3 i 4 nie odnoszą się do zmiany kwoty bazowej w podstawie wymiaru emerytury. Przepis art. 53 ust. 4 cyt. ustawy dotyczy wyłącznie zmiany kwoty bazowej w części socjalnej emerytury, o ile zainteresowany po nabyciu prawa emerytalnego, którego podstawę wskazał za podstawę wymiaru emerytury podlegał

minimum przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalno-rentowym. Zdaniem Sądu Okręgowego, uwzględnienie kwoty bazowej z dnia złożenia wniosku o emeryturę, poza 30-miesięcznym podleganiem ubezpieczeniu społecznemu lub emerytalnemu i rentowemu, możliwe jest wyłącznie w razie obliczenia wysokości emerytury od podstawy wymiaru ustalonej na nowo w myśl art. 15 ustawy emerytalnej. W tejże sytuacji kwota bazowa przyjęta do obliczenia świadczenia dotyczy zarówno części socjalnej emerytury, jak i podstawy wymiaru. Zdaniem Sądu Okręgowego, skoro emerytura przyznana zaskarżoną decyzją z dnia 21 kwietnia 2011 roku nie jest świadczeniem nowym (pierwszym), to samo udokumentowanie 30-miesięcznego stażu pracy nie uprawniało do przeliczenia emerytury zgodnie z żądaniem ubezpieczonej.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła wnioskodawczyni, która zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu błędne ustalenie podstawy prawnej w związku z tym, że trwało wykonywanie przez wnioskodawczynię pracy (data rozpoczęcia zatrudnienia 26 czerwca 2008 roku) i powinna ją obowiązywać uchwała już podjęta przez Sąd Najwyższy czyli z dnia 8 maja 2008 roku. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o przeliczenie jej emerytury od nowej kwoty bazowej zarówno w części socjalnej, jak i części stażowej zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2008 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że sposób obliczania emerytury regulują przepisy art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. nr 39, poz. 353 z późn. zm.). Wskazany przepis określa sposób wyliczenia emerytury wskazując jednocześnie na elementy składowe tego prawa, którymi są: tzw. część socjalna odpowiadająca 24% kwoty bazowej oraz składniki uzależnione od stażu ubezpieczeniowego odpowiednio wymiaru okresów składkowych i nie składkowych. Zasadą jest, że składnik socjalny emerytury ustala się według kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku, jednocześnie przepis art. 53 ust. 1 pkt 1 na użytek tej wielkości przewiduje wyjątki opisane w ust. 3 i 4 tego przepisu. Odmienności opisane w tych dwu ostatnich ustępach odnieść należy jednak tylko do części socjalnej świadczenia, a za taką oceną przemawia jednoznacznie treść art. 53 ust. 1 pkt 1, skoro tylko w tym punkcie zawarto zastrzeżenia co do modyfikacji z ust. 3 i 4. Regulacja z ust. 3 i 4 w/w artykułu dotyczy zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury lub renty w sytuacji posiadania ustalonego wcześniej prawa do świadczeń (art. 21 ustawy). Podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury stanowi podstawa wymiaru emerytury - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do emerytury art. 21 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Powołany art. 21 ustawy posługuje się pojęciem "podstawy wymiaru" przeniesionej z uprzednio pobieranego świadczenia, z kolei elementem składowym wyliczenia podstawy wymiaru jest kwota bazowa. Skoro na użytek emerytury z art. 27 ustawy, jak to ma miejsce w sprawie, przy zastosowaniu art. 21 część stażowa liczona jest od dotychczasowej podstawy wymiaru, nie ma możliwości zmiany kwoty bazowej na aktualną w dacie złożenia spornego wniosku. Powyższa ocena koresponduje z możliwością modyfikacji kwoty bazowej tylko w części socjalnej w granicach przewidzianych w art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy, na zasadzie opisanej w pkt. 3 i 4 tego przepisu.

Na gruncie art. 21 ust. 1 pkt 1 przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury nie jest więc możliwe przyjęcie poprzedniej podstawy wymiaru z nową kwotą bazową. Nowa kwota bazowa zmieniałaby podstawę wymiaru, co sprzeczne byłoby z rozwiązaniem przyjętym w art. 21 ust. 1 pkt 1.

Zgodnie z treścią art. 110 ust. 1 ustawy, wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Stosownie do art. 110 ust. 2 warunek posiadania wyższego wskaźnika wwpw nie jest wymagany od emeryta, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie

świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

Regulacja z art. 53 ust. 3 dotyczy emerytury, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru wcześniejszego świadczenia. W tym wypadku także tzw. część socjalna obliczana jest od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Jednak - zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - przepisu tego nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia pracowniczego daje więc podstawę w okolicznościach sprawy do przeliczenia wyłącznie składnika socjalnego w oparciu o nową kwotę bazową.

Jak słusznie wskazuje Sąd Okręgowy, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 roku stanowi, iż kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydzieści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury (art. 53 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 tej ustawy), (sygn. akt I UZP 6/09, opubl. OSNP 2010/5-6/72, Biul. SN 2009/9/23.)

Wskazać należy, iż emerytura przyznana wnioskodawczyni na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, w sytuacji kiedy uprzednio przysługiwało jej prawo do wcześniejszej emerytury, nie stanowi nowego świadczenia ustalonego według reguł świadczenia po raz pierwszy przyznawanego, co jest poglądem powszechnie w orzecznictwie akceptowanym. Bez znaczenia dla oceny sytuacji wnioskodawczyni jest data podjęcia przez wnioskodawczynię zatrudnienia w czasie pobierania emerytury. Sąd wydając wyrok zobowiązany jest stosować treść przepisów na dzień wyrokowania. Jednocześnie wskazać należy, iż treść uchwały Sądu Najwyższego nie ma mocy przepisów powszechnie obowiązujących. Jednocześnie wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny w pełni podziela powyższy pogląd Sądu Najwyższego.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż emerytura przyznana zaskarżoną decyzją z dnia 21 kwietnia 2011 roku nie jest świadczeniem nowym (pierwszym), to samo udokumentowanie 30-miesięcznego stażu pracy nie uprawniało do przeliczenia emerytury zgodnie z żądaniem ubezpieczonej.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.